

Η αντάρτισσα Θρύλος

Η γυναίκα που έγινε το σύμβολο της Εθνικής Αντίστασης, μιλάει στα «ΝΕΑ» για την ιστορική φωτογραφία που σημάδεψε ολόκληρη τη ζωή της

ΚΑΤΕΡΙΝΗ.
Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ της έκανε το γύρο του κόσμου. Μια νεαρή γυναίκα ζωσμένη τ' άρματα, κρατώντας στα χέρια της ένα πολεμικό όπλο, με ύφος αγέρωχο και την αποφασιστικότητα ζωγραφισμένη στο άγουρο πρόσωπό της. Κόσμησε βιβλία και άρθρα που γράφτηκαν στην Ευρώπη για την εποποιία του ελληνικού λαού εναντίον του φασισμού.

Οι δεκάδες χιλιάδες Έλληνες που μετά τον εμφύλιο κατέφυγαν στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, την ανάρτησαν στα σπίτια και στα εργοστάσια που δούλευαν. Δεν έγινε και δεν γίνεται γιορτή για την

Μια από τις ιστορικές φωτογραφίες της Εθνικής Αντίστασης. Η Τζίκα Παναγιωτίδου (αριστερά) ενώ εκπαιδεύεται στα όπλα στη διάρκεια της φοιτήσεώς της στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών του ΕΛΑΣ, το 1944

Ο ζωντανός θρύλος της Εθνικής Αντίστασης, Τζίκα Παναγιωτίδου - Γκελντή (αριστερά), σήμερα συνταξιούχος δικηγόρος στην Κατερίνη. Επάνω, η αντάρτισσα Τζίκα Παναγιωτίδου με συναγωνιστή της, στη φωτογραφία που το 1982 έγινε γραμματόσημο για τον εορτασμό της Εθνικής Αντίστασης

Συνέντευξη
στον ΣΤΑΥΡΟ ΤΖΙΜΑ

Εθνική Αντίσταση, μεταπολεμικά, και να μην δεσπόζει στους τοίχους η γιγαντοαφίσα της λεβέντισσας γυναίκας που με το όπλο στο χέρι δείχνει έτοιμη να ριχτεί στη μάχη. Το 1982 έγινε γραμματόσημο του ελληνικού κράτους και στη θέα της ο κόσμος της Εθνικής Αντίστασης φέρνει στη μνήμη του μια πλευρά της εποποιίας του ελληνικού λαού στο διάστημα 1941-44, που μάλλον δεν της δόθηκε η «θέση» που της αρμόζει στη σύγχρονη ιστορία. Της συμβολής της Ελληνίδας γυναίκας στην Αντίσταση.

Το πρόσωπο, που στη - θρυλική πλέον - φωτογραφία συμβολίζει την άγνωστη Ελληνίδα αντάρτισσα, δεν είναι άλλο από αυτό της δεκαεπτάχρονης τότε **Τζίκας Παναγιωτίδου**. Εφέδρου αξιωματικού του ΕΛΑΣ, η οποία, σήμερα απόμαχος της δικηγορίας, ζει στην Κατερίνη και με όπλο τη ζωτικότητα, τη νεανική και γεμάτη

ορμή ψυχή της δίνει καθημερινά το «παρών» στους κοινωνικούς αγώνες με πρώτη προτεραιότητα καθήκον τη συμπαράσταση και βοήθεια στους «ακόμα διωκόμενους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης». Η ίδια, που χτες στην Κατερίνα τιμήθηκε από την ΠΟΑΕΑ για την προσφορά της στην Εθνική Αντίσταση, φώτισε στα «ΝΕΑ» το πώς και γιατί «τραβήχτηκε» η ιστορική φωτογραφία, που έμελλε να της σημάδεψει αργότερα τη ζωή.

Στη Σχολή

«Τον Αύγουστο του 1944 δρισκόμουν στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών του ΕΛΑΣ στη Ρεντίνα της Καρδίτσας και μαζί με άλλες έντεκα συναγωνιστριές μου εκπαιδεύμασταν σε όλα τα όπλα», λέει. «Στον ΕΛΑΣ είχα καταταγεί ένα χρόνο νωρίτερα και είχα ενταχθεί στην «υποδειγματική διμοιρία ανταρτισσών», αφού εξαναγκάστηκα από το φόβο των ΠΑΟτζήδων και των Γερμανών να εγκαταλείψω το χω-

ριό μου, την Ποντοκόμη Κοζάνης, όπου ζούσα με τη μητέρα μου και να περάσουμε στο Βόιο, που άρχιζε η ελεύθερη Ελλάδα.

«Μια μέρα λοιπόν, μας κάλεσε ο διοικητής της Σχολής στρατηγός Οπούντιος, ο οποίος μας εξήγησε ότι κάποιος **Σπύρος Μελετζής** θα μας φωτογράφιζε για να κυκλοφορήσει μια φωτογραφία, η οποία θα φιγουράριζε σε εφημερίδες και περιοδικά, και θα απεικόνιζε την Ελληνίδα ανώνυμη αντάρτισσα. Πράγματι, ο Μελετζής μας έδωσε πολλές φωτογραφίες σε διάφορα σημεία της περιοχής και τελικά επελέγη η δική μου για να συμβολίσει την ανώνυμη Ελληνίδα της Αντίστασης».

Η ιστορία της Τζίκας Παναγιωτίδου είναι η ιστορία της άγνωστης Ελληνίδας που σε πολλές περιπτώσεις εξωθήθηκε να ζώσει τα άρματα για να δγει στο δουνό και να πολεμήσει.

«Το 1943, μικρή μαθήτρια του Γυμνασίου, δρισκόμουν στο χωριό μου, όταν οι ληστο-

συμμορίες των ταγματασφαλιτών της ΠΑΟ έχοντας πληροφορίες ότι οι γονείς μου φυγαδεύουν Άγγλους και τροφοδοτούν με τρόφιμα και πολεμοφόδια τις αντάρτικες ομάδες της περιοχής, εισέβαλαν στο σπίτι μας».

Προαίσθημα

«Η μητέρα μου από ένα κακό προαίσθημα, είχε εγκαταλείψει το σπίτι νωρίτερα αφού σε μια ειδική κρύπτη είχαμε όπλα και τρόφιμα για τους αντάρτες. Δεν βρήκαν τα όπλα αλλά με πήραν όμηρο όπως και άλλους συγχωριανούς μου. Στη διαδρομή προς την Πτολεμαίδα παρέδωσαν τους μεγαλύτερους στους Γερμανούς, αλλά εμένα, ίσως επειδή ήμουν μικρή - δεκαπέντε μόλις χρόνων - με έφεραν πάλι στο χωριό. Γνωρίζαμε πλέον ότι ήμασταν στο στόχαστρο και φύγαμε κρυφά για την ελεύθερη Ελλάδα, όπου εντάχθηκα στην υποδειγματική ομάδα ανταρτισσών του ΕΛΑΣ και τέθηκα

επικεφαλής της. Από το πόστο αυτό πήρα μέρος σε μάχες εναντίον των κατακτητών, άγουρο κορτσάκι τότε».

Η απελευθέρωση έφερε την Τζίκα Παναγιωτίδου στη Θεσσαλονίκη όπου συνέχισε το Γυμνάσιο με άριστες επιδόσεις στα μαθήματα και «κοσμοπολίτη διαγωγή», χωρίς ουδέποτε να την ενοχλήσει κανείς από τους δασκάλους της, που βέβαια γνώριζαν ποια ήταν. «Όπου κάποια μέρα πλήρωσε το τίμημα της δόξας. «Ήθελα να γραφτώ στη Νομική Σχολή και τότε χρειαζόταν πιστοποιητικό κοινωνικών φρονημάτων. Πήγα στο 1ο Αστυνομικό Τμήμα, έξω από το σημερινό Διοικητήριο, για να το πάρω και εκεί κάποιος χωροφύλακας με είδε, έδωσε από την τσέπη του τη φωτογραφία μου και είπε: «Αυτή είναι, πιάστε την». Πράγματι με συνέλαβαν, με οδήγησαν στο τμήμα όπου με κατοποίησαν άγρια. Τελικά πήρα το χαρτί και μπήκα στη Νομική Σχολή, γιατί ήμουν άριστη μαθήτρια».

Μπαίνοντας στον κόσμο της μάχιμης δικηγορίας η Τζίκα Παναγιωτίδου έδωσε μάχες για την υπεράσπιση και διεύρυνση των δημοκρατικών δικαιωμάτων του λαού και των διωκόμενων αγωνιστών. Αυτόν κατά κάποιον τρόπο, εμπόδιζε και εκείνους που την είχαν στο στόχαστρο της. Σήμερα, πέντε δεκαετίες σχεδόν μετά, η φωτογραφία την ακολουθεί. Ήνα τηλεοπτικά συνεργεία καταφθάνουν στην Κατερίνη για να τους διηγηθεί την ιστορία της θρυλικής φωτογραφίας, αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης αλλά και νεότεροι, της γράφουν ζητώντας λεπτομέρειες για τη φωτογραφία αλλά και να τη συγχαρούν για τους αγώνες της από τους οποίους δεν λείπει να αποκοπεί. «Γράψτε ότι πρώτος στόχος μου είναι η υπεράσπιση των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης που ακόμα διώκονται», λέει κλείνοντας την αφήγησή της και παραπέμποντας για περισσότερα στο βιβλίο με τίτλο «Γνωριμία με τις αντάρτισσες» που κυκλοφόρησε. Όσο για τα έσοδα από το βιβλίο αυτά θα διατεθούν υπέρ της ανέγερσης μνημείου Ανταρτισσών Γυναικών, στην Κατερίνη...

ANAX:
23-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

ΜΑΓΙΟΡΚΑ

ΜΑΔΡΙΤΗ

9 ΜΕΡΕΣ

ΤΑΞΙΔΕΥΤΕ ΣΗΜΕΡΑ
ΜΕ
ΚΑΡΤΑ ΔΙΝΕΤΑΙ
359,12 ΜΗΡΕΣ

ΤΑΞΙΔΕΥΤΕ ΑΥΡΙΟ

Travel Plan

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΧΡ. ΛΑΔΑ 9 ΑΘΗΝΑ: ΤΗΛ. 3238801-4 • 3240224-5 • 3224482-3